

جسارت یک گروه منتسب به جریان Metoo به رزمندگان و واکنش ضعیف جامعه هنری

با صدای بلند محکوم کنید

جامعه امروز ایران یا محدود به جریان سینمایی ایران نیست اما مساله‌ای که سردمداران بیانیه ۸۰۰ زن، باید به آن توجه می کردند و بکنند، درک دقیق حساسیت‌های اجتماعی نسبت به چهره‌ها و زندگی خصوصی هنرمندان است. جنبش اعتراضی که از دل جامعه هنری به وجود آمده، نه تنها ازجمله سوزه‌ها و موارد کنجکاری برانگیز فضای رسانه به حساب می آید، که زمین مناسبی برای کاشت توطئه و دخالت‌های سیاسی است. در چنین شرایطی هرگونه ناهمی در مدیریت و هدایت دقیق این جنبش، منجر به اتفاقاتی خارج از قاعده و چهارچوب صحیح مطالبه گری می شود.

با رصد دو ماه و نیم فعالیت هسته مرکزی این جنبش می توان گفت که تا امروز جریان واکنشی ۸۰۰ زن معترض سینمای ایران، نمره قابل قبولی جهت احقاق حقوق زنان نگرفته و برخی امضاکنندگان با دیدن اینکه کلاف سردرگمی و بلاتکلیفی هر روز پیچیده تر می شود، امضایشان را هم پس گرفتند. بنا به اعلام صفحه رسمی ۸۰۰ زن، مستانه مهاجر، گلناز گلشن، هدی زین العابدین، رها خدایاری، زهره ساداتی، ساناژ کولجی و هنگامه قاضیانی ازجمله زنانی هستند که تا امروز امضای خود را پس گرفتند.

حالا که بخش مهمی از زنان معترض به آزارگری در فضای سینما تصمیم گرفتند ذیل یک کمپین تحت عنوان ۸۰۰ زن جمع شوند، باید هرچه سریع تر از زیر سایه بلاتکلیفی و سردرگمی خارج شوند؛ اما مهم ترین چالش پیش روی این جنبش، حرکت کند و فرسایشی کمیته پنج نفره آن است و این که اعضای آن نمی توانند با سرعت عملی حساب شده، فاصله گذاری خود را با جریان های قلابی در فضای مجازی حفظ کنند.

معین احمدیان

دبیر گروه فرهنگ

احوال امروز سینمای ایران خوش نیست و یکی از عارضه های مشهود این ناخوشی، اعتراضات می تو و بلاتکلیفی معترضان این جنبش است. از همان ابتدا در مواجهه با این جنبش دو واکنش متفاوت از طرف دو جریان را شاهد بودیم، یکی جریانی که از گذشته با کلیت سینما و هنرمندان ایرانی مشکل داشته و دارد و با علنی شدن اعتراضات، تجاوز و آزارگری را به همه گروه ها و فعالان سینمای ایران تعمیم دادند. سمت دیگر ماجرا هم کسانی بودند که نه تنها مخالف به راه افتادن این جریان بوده، بلکه منکر وقوع چنین اتفاقاتی در بدنه سینمای ایران هستند. این جریان دوم که اتفاقا در بدنه سینمای ایران فعالیت می کنند، به بهانه و مصلحت سنجی های مرسوم، فقط دنبال پنهان کاری در فضای سینما نیستند بلکه به دنبال تشدید فضای سکوت و انکار واقعیت هستند.

در شماره های پیشین «فرهیختگان» ضمن حمایت از آزاریدگانی که در دستوهای قدرت و شهرت سینما رنج کشیدند، بارها هشدار دادیم که این جنبش اعتراضی، به شدت مستعد افتادن در باتلاق ابتذال و سطحی انگاری رسانه ای است. مساله ای که باعث می شود یک اعتراض و فریاد بحق، با عدم درایت و تدابیر هوشمندانه به فضایی علیه خود بدل شود.

به طور واضح بحث آزارگری و تعرض به حریم خصوصی زنان، مختص

لزوم فاصله گذاری با جریان های قلابی جنبش اعتراضی زنان

وظیفه ای که برای خود تعریف کرده ایم تنها حمایت از فضای روایتگری و لزوم توجه به امنیت رای است. «با وجود اینکه کمپین ۸۰۰ زن، اعلام کرد که هیچ گونه روایتی را تأیید و منتشر نمی کند اما صفحه اینستاگرامی «می تو ایران» با همان گرداننده خارج نشینش به دنبال حفظ حیثیت در فضای مجازی بود و همچنان روایت هایی از تجاوز را با جزئیات منتشر می کرد. کمیته پنج نفره جنبش زنان نسبت به اظهاراتی که این پیج جعلی داشت، بی تحرک و کم بنیه عمل می کرد و همچنان اظهارات بی مبای این صفحه اینستاگرامی تحت عنوان «می تو ایران» باز نشر می شد. تا اینکه در روزهای اخیر، انتشار مطلبی توهین آمیز درباره رزمندگان دفاع مقدس، باعث واکنش تند کاربران فضای مجازی شد.

از سوی افکار عمومی اظهارات شرم آور و توهین آمیز این پیج به کمپین ۸۰۰ زن منتسب می شد و صفحه اینستاگرامی ۸۰۰ زن، در واکنش به این اعتراضات در صفحه اینستاگرامش اعلام کرد: «این یک حرکت صنفی در داخل جغرافیای ایران است و ارتباطی با رسانه ها و شبکه های اجتماعی خارج از کشور ندارد. صفحه اینستاگرامی me_to_movement_iran هیچ

بازیگر خارج نشین از جمله گردانندگان این صفحه اینستاگرامی است. در یک ماه اخیر نقل روایت های بدون اثبات در این صفحه اینستاگرامی، چالش هایی را برای جنبش داخلی ۸۰۰ زن ایجاد کرد. مسیری که این صفحه اینستاگرامی انتخاب کرده بود، ارائه گزارش هایی با آب و تاب از تعرض های جنسی بود و قرار نبود به جنبشی کمک کند که در داخل کشور به دنبال احقاق مطالبات زنان است. پیچیدگی ورود به این مساله هر روز بیش از پیش حس می شد. در نهایت در تاریخ ۱۱ خرداد ماه، هیات پنج نفره کمپین ۸۰۰ زن، طی بیانیه ای اعلام کرد: «هیچ روایتی را منتشر نکرده و نخواهیم کرد. همان طور که پیش از این بارها اعلام کردیم، اساسا صلاحیت راستی آزمایی و انتشار روایت ها را نداریم و وظیفه محول شده به ما نیز چیز دیگری است.» این اظهار نظر کمپین ۸۰۰ زن می توانست به معنای فاصله گذاری با هر جریان تقلبی دیگری باشد. ضمن اینکه در همین بیانیه اعلام کردند: «ما درباره روایت دو نفر از امضا کنندگان محترم بیانیه که تصمیم به انتشار آن با نام و در صفحه عمومی خود گرفته اند، اعلام همراهی می کنیم، این به معنی راستی آزمایی روایت نیست، ما کار خود را راستی آزمایی نمی دانیم بلکه آن

فروردین ماه امسال، حدود ۸۰۰ زن از دست اندرکاران سینما با صدور و امضای «بیانیه زنان دست اندرکار سینما در اعتراض به خشونت علیه زنان در این عرصه» خواستار تشکیل کمیته ای برای رسیدگی به شکایات زنان درباره خشونت های جنسی در سینما شدند و در نهایت تصمیم بر آن شد تا رسیدگی به مطالبات زنان و خشونت و آزار علیه فعالان زن در سینما توسط کمیته مستقل پیگیری شود و برای جلوگیری از هرگونه تضییع حقوق، پنج نماینده از دل همین کمپین انتخاب شد. رای گیری بین زنان امضا کننده بیانیه اعتراض به خشونت جنسی و جنسیتی در سینما و تئاتر با حضور ۱۳ کاندیدا انجام شد و در پایان ترانه علیدوستی، سمیه میرشمسی، غزاله معتمد، هانیه توسلی و مارال جیرانسی به عنوان پنج نفر از اعضای هیاتی انتخاب شدند که تشکیل یک کمیته مستقل را جهت بررسی سوء رفتارهای جنسی پیگیری کنند.

در کنار صفحه ۸۰۰ زن، صفحه اینستاگرامی تحت عنوان «می تو ایران» فعالیتش را آغاز کرد که با نقل روایت هایی از تعرضات جنسی در فضای سینما، مخاطبانی را هم جذب کرده بود. گفته می شود که شقایق نوروزی،

مسئولان سینمایی کنار زنان هنرمند

فروردین ماه در جمع خبرنگاران در پاسخ به سوالاتی درمورد خشونت و رفتار نامناسب علیه سینماگران زن تصریح کرد: «با جدیت درحال پیگیری هستیم. معتقدم بدون سروصداها و هیاهوی رسانه ای اتفاقات بهتری در این زمینه رخ می دهد و از این رو جامعه سینمایی ما باید پیگیری و هرچه سریع تر نسبت به آن واکنش مناسب نشان دهد.» وی همچنین تأکید کرد: «بی اخلاقی و پلشتی ممکن است همه جا وجود داشته باشد اما باید از جامعه زدوده شود و این موضوع در سینما هم با همکاری خود اهالی سینما درحال پیگیری است.»

به دنبال وعده ای که داده شده بود، سازمان سینمایی اقدام به تشکیل کمیته اخلاق حرفه ای برای رسیدگی به شکایات احتمالی کرد. هنوز هیچ خبر رسمی درباره شکایت های مطرح شده در این کمیته و مجازات متخلفان منتشر نشده؛ اما در یک ماه اخیر خبرهایی درباره تشکیل اولین پرونده های آزار جنسی در سازمان سینمایی منتشر شد. اواسط اردیبهشت ماه حسین

هنرمندانی که مورد تعرض قرار گرفتند، بایبند و از حق شان دفاع کنند. او همچنین گفت: «در همین زمینه با خانه سینما صحبت کردیم و آنها شورای صیانت خود را مجدداً فعال کردند و بعد هم شورای اخلاق حرفه ای سینما را شکل دادیم که در تمام مسائلی که مربوط به جریان اخلاق حرفه ای سینما می شود، ورود کند نه اینکه صرفاً مسائل مربوط به بانوان را پوشش دهد، البته زیرمجموعه این شورا را یک کمیته قرار دادیم که فقط بانوان در آن حضور دارند و متشکل از دو فیلمساز زن، یک روانپزشک، یک جامعه شناس و یک حقوق دان خواهد بود. با مرکز وکلای قوه قضائیه هم صحبت کردیم که وکیل رایگان در اختیار شاکیان قرار داده شود، اما تا امروز مراجعه کننده ای به سازمان سینمایی و حتی خانه سینما وجود نداشته است. اگر اتفاقی افتاده است، دوستان باید ببینند و حق شان را پیگیری کنند و ما هم با تمام قوا پشت شان ایستاده ایم تا مسائل به سرمنزل مقصود برسد.»

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در ۲۶

محمد خراعی، رئیس سازمان سینمایی در اولین واکنش به بیانیه هنرمندان زن سینمای ایران در تاریخ ۱۴ فروردین ماه ۱۴۰۱ در گفت وگو با روزنامه ایران گفت: «مشکلاتی که هنرمندان در عرصه سینما مطرح کردند فقط مختص سینما نیست و در صنف های دیگر هم وجود دارد که دولت نسبت به این مسائل بی تفاوت نیست و حمایت و پیگیری می کند. ما هم در وزارت ارشاد و سازمان سینمایی به همکاران دستور دادیم با کمک خانه سینما هنرمندانی که دچار مشکل شدند در فضایی امن و محرمانه مسائل شان را مطرح کنند. در همین راستا قرار شده در شورای صیانت این موضوع بررسی و پیگیری شود. قرار است در این شورا شکایت هایی که در ارتباط با مسائل کاری و اخلاقی هست، همراه با مسائل حقوقی بعد از جمع بندی مورد رسیدگی قرار گیرد. نماینده ای هم از وزارت ارشاد در شورای صیانت حضور دارد.»

رئیس سازمان سینمایی ۲۳ فروردین ماه در حاشیه مراسمی تأکید کرد که

لامعی ازجمله فعالان رسانه ای سینما با اعلام این خبر و صحبت هایش با رئیس سازمان سینمایی در صفحه اینستاگرامش نوشت: «رئیس سازمان سینمایی از حمایت کامل این سازمان از زنان قربانی و آزار دیده خبر داد و گفت تا امروز «دو دختر» مراجعه کرده اند که برایشان تشکیل پرونده شده و آن گونه که خراعی تصریح کرده، در صورت اثبات تجاوز، متجاوزان برای همیشه «حذف و ممنوع الکار» خواهند شد.»

با جدی شدن بحث تجاوز و آزار جنسی در سینمای ایران، دستگاه قضایی هم به صورت جدی به این مساله ورود کرد. مسعود ستایشی، سخنگوی قوه قضائیه در واکنش به ادعاهای مطرح شده در فضای مجازی درباره تعرض به برخی سینماگران گفت: «مسائلی که اخیراً در فضای مجازی مطرح شده (ادعاهایی درمورد تعرض به برخی سینماگران) تلخ و تاسف آور است. افراد می توانند در قالب طرح شکایت کیفری، موضوع را مطرح کنند که ما رسیدگی کنیم.»

گزارش

آمار فروش و مخاطبان چهار بهار سینمای ایران چه می گویند؟

بهار رکود در سینمای ایران

عاطفه جعفری

خبرنگار گروه فرهنگ

«کل به خودی»، «قدغن»، «سگ بند»، «روز صفر»، «شادروان»، «مرد بازنده»، «انفرادی»، «لامینور»، «مغز استخوان»، «مجبوریم»، «چند می گیری گریه کنی؟»، «علفزار»، «سلفی با دموکراسی»، «پسران دریا»، «بدون قرار قبلی»، «نقره داغ»، «والدین امانتی»، «هناس» و «بی صدا حلازون»، روی پرده سینماها رفت و نزدیک به چهار میلیون مخاطب به تماشای این آثار نشستند.

سینماهای ایران در سه ماهه نخست سال جاری با اکران ۲۰ فیلم، میزان سه میلیون و ۹۱۳ هزار و ۳۹۹ مخاطب بودند. از مجموع ۲۲۲ سینمای فعال در کشور، پردیس های سینمایی کوروش، ایران مال، ملت، آزادی، هویزه مشهد، هنر شهر آفتاب شیراز، ساحل اصفهان، چهارسو، مگامال و هیدیش به ترتیب رتبه یک تا ۱۰ را از نظر فروش و مخاطب داشته اند. بهار امسال دو اتفاق مهم در سینمای ایران افتاد؛ یکی اینکه بعد از دوسال درگیری با بیماری کرونا، سالن های سینمایی بدون وقفه و محدودیت باز شدند. اتفاق دوم که البته باعث دلخوری مخاطبان سینمای ایران شده افزایش قیمت بلیت سینما تا ۴۵ هزار تومان است. این در حالی است که در سال ۱۳۹۸، قیمت بلیت سینماها از پنج هزار تا ۱۸ هزار تومان متغیر بوده است. در سال ۱۳۹۹ هم قیمت بلیت سینما تا رقم ۲۲ هزار و ۵۰۰ تومان بود و همچنین در سال ۱۴۰۰ متوسط قیمت تا عدد ۳۰ هزار تومان شده بود. با هم میزان فروش فصل های بهار سینمای ایران را در سه سال گذشته مرور می کنیم.

سال ۱۳۹۸

براساس آمار منتشرشده از سوی معاونت توسعه فناوری و مطالعات سینمایی سازمان سینمایی، بازار سینما در سه ماهه نخست سال ۹۸ به فروشی معادل ۱۱۴ میلیارد و ۱۶۲ میلیون و ۸۳۹ هزار تومان رسید و جمعا ۹ میلیون و ۸۴۶ هزار و ۶۲۳ مخاطب به تماشای فیلم ها نشستند. این درحالی است که در سه ماهه نخست سال ۹۷ میزان فروش به ۸۴ میلیارد و ۷۵۳ میلیون و ۷۹۲ هزار تومان با ۹ میلیون و ۸۱۷ هزار و ۷۹۶ نفر رسیده بود. براین اساس میزان افزایش فروش فیلم ها در سه ماهه ابتدایی امسال (سال ۹۸) نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۳۵ درصد افزایش و تعداد تماشاگران نیز سه درصد رشد داشته است. البته باید قیمت بلیت را هم در این افزایش مدنظر قرار داد. میزان فروش سینمای ایران در خردادماه سال ۹۸ معادل ۲۸ میلیارد و ۸۷۲ میلیون و ۶۱ هزار تومان بوده است و دومیلیون و ۵۰۸ هزار و ۲۷۳ نفر به تماشای فیلم های اکران شده نشستند. در مقایسه با سال ۱۳۹۹ متوجه می شویم حتی یک ماه خرداد ۱۳۹۸ میزان تماشاگرانیش بیشتر از کل سال ۱۳۹۹ بوده است. فروش کل سینماها در سال ۱۳۹۸، بیش از ۲۹۹ میلیارد بوده و تعداد مخاطبان سینما بیش از ۲۶ میلیون نفر بوده است.

سال ۱۳۹۹

سینمای ایران تا پیش از شیوع کرونا، هرساله با صفی طولانی از فیلم‌های تولیدشده روبه‌رو بود که برای به دست آوردن بهترین زمان اکران با یکدیگر به رقابت می‌پرداختند. رقابتی که پیروزی در آن می‌توانست فروش بیشتری را تضمین کند. اما سال ۹۹ و اتفاقات پیش‌بینی‌نشده‌اش این روال همیشگی سینماها را برهم زد. شای پروانه، خوب، بد، جلف ۲ و آقای سانسور از جمله فیلم‌های اکران در بهار ۱۳۹۹ بودند. مجموع فروش فیلم‌ها در سینماهای سراسر کشور در سه ماه ابتدایی سال ۹۹، تنها پنج میلیارد تومان بوده و تعداد مخاطبان سینمای ایران تا اول شهریور حدود ۳۰۰ هزار نفر بوده و به گفته همه کارشناسان این حوزه می‌توان سال ۱۳۹۹ را یکی از سیاه‌ترین و بدترین سال‌های کل تاریخ سینمای کشورمان نامگذاری کنیم. در سینمای ایران در طول یک سال به طور میانگین ۹۰ فیلم بلند داستانی سینمایی ساخته می‌شود که عموماً از بین این فیلم‌ها ۷۰ اثر در طول یک سال روی پرده نقره‌ای رفته و اکران می‌شوند. اتفاقی که سال ۱۳۹۹ به جهت حضور میهمان ناخوانده‌ای به نام کرونا تعداد آن به یک‌سوم کاهش یافت. تا پایان سال ۱۳۹۹ علاوه بر ۳۸ فیلم که به صورت آنلاین اکران شدند ۲۴ فیلم نیز رنگ پرده نقره‌ای را به خود دیدند. فروش سینماها در کل سال ۹۰۹ میلیارد و ۱۷۵ میلیون تومان بوده و مخاطب هم ۶۲۲ هزار نفر بوده است.

سال ۱۴۰۰

بهار ۱۴۰۰ هنوز ما با کرونا درگیر بودیم و واکنش‌ناسیون شروع نشده بود و اثرات مخرب کرونا وجود داشت. پنج فیلم «خورشید»، «لاله»، «هفته‌ای یک بار آدم باش»، «تک‌خال» و «خون شد» از اواخر اسفند ۹۹ در نوبت نوروز اکران قرار گرفتند و در یک موقعیتی خاص تا خردادماه بر پرده سینماها بودند. این پنج فیلم در روزهای پایانی بهار و در تاریخ ۳۱ خرداد ۱۴۰۰ به رقم بیش از دومیلیارد و ۹۰۰ تومان فروش رسیدند و تنها ۱۳۷ هزار مخاطب داشتند. در سال ۱۴۰۰، فروش کل سینماها حدود ۱۵۲ میلیارد تومان و تعداد تماشاگران کمتر از هفت میلیون نفر بوده است. به‌طور طبیعی می‌توان گفت سینما در حالت برزخی قرار داشت و این رقم آمار خوبی برای سینما نبود.

سال	تعداد تماشاگر (بهار)	فروش (بهار)	تعداد تماشاگران در کل سال	فروش در کل سال
۱۳۹۸	بیش از ۹ میلیون نفر	بیش از ۱۱۴ میلیارد تومان	بیش از ۲۶ میلیون نفر	بیش از ۲۹۹ میلیارد
۱۳۹۹	۳۰۰ هزار نفر (تا پایان شهریور ماه)	۵ میلیارد تومان	حدود ۶۰۰ هزار نفر	بیش از ۹ میلیارد
۱۴۰۰	۱۳۷ هزار	بیش از ۲ میلیارد	کمتر از ۷ میلیون نفر	۱۵۲ میلیارد
۱۴۰۱	۴ میلیون نفر	بیش از ۱۲۹ میلیارد		-